

Het Weekblad

Kennemerland Zuid

Buijze
Pers

Knopen doorhakken

Natuurbrug: veel vragen

29 - 12 - 2011

16 pagina's

oplage ruim 30.000 exemplaren

Ontwerpstudio dreigt met juridische stappen bij publicatie

Groot 'Buchenwaldhek' valt totaal verkeerd bij de burens

BENTVELD - Inwoners van Bentveld an Aerdenhout voelen zich overvallen door het plan van hun buurman, de eigenaar van het landgoed Groot Bentveld, om een hek te gaan plaatsen met duidelijke verwijzingen naar concentratiekamp Buchenwald. De verontwaardiging is groot.

door Ruud Vader

Op 6 december zijn de ontwerpers Job Smeets en Nynke Tynagel van

Het fundament van het 'Buchenwald kunstwerk' is al gelegd in de fraaie oprijlaan naar Groot Bentveld. De betonizeren staketsels moeten de schoorstenen gaan dragen (Foto: Ruud Vader).

Studio Job uit Antwerpen gast in het televisieprogramma De Wereld Draait Door (DWDD). Daarin komt naar voren dat 'een gefortuneerde verzamelaar van kunst' die een landgoed heeft in 'de rand van Amsterdam' bij studio Job een bijzonder hek heeft besteld. Het bestaat uit prikkeldraad, rokende

schoorstenen die doen denken aan de schoorstenen van vernietigingskampen en een klok met daarop de Latijnse tekst 'suum cuique' (ieder het zijne, -red.). Dit laatste is een wel heel duidelijke verwijzing naar kamp Buchenwald, waar het door Heinrich Himmler bedachte 'Jedem das Seine' in het hek was verwerkt. De DWDD gasten ontkennen dit niet: hun kunst is juist bedoeld om te provoceren. Bij inwoners van Bentveld en veel anderen slagen ze daar uitstekend in.

Vervolg zie elders

Uitwaaien, niet uitbuiken

ZANDVOORT - Veel mensen trokken er de Tweede Kerstdag gezellig op uit. Naast de bekende woonboulevards was het maandag ook goed toeven op het strand. Een witte Kerst is dit jaar uitgebleven, maar mensen trokken massaal naar de kust om een lekkere strandwandeling te maken.

(Foto: Michel van Bergen).

Ondanks de harde wind was het goed te doen met het winterse zonnetje op het strand bij Zandvoort. Na deze frisse wandeling kon iedereen 's avonds weer gezellig aan tafel schuiven voor het kerstmaaltje. ●

Doe de gratis Verzekering Check

U krijgt advies op maat over uw zorgverzekering via www.zorgzekerheid.nl/verzekeringcheck

www.zorgzekerheid.nl

Zorg en Zekerheid
dichtbij werkt beter

Krant niet ontvangen
of klachten over de
bezorging?
Bel Bestelnet
tel.: 071-3643434
of bezoek
www.buijzebestelnet.nl

Voor de kortste weg
op de arbeidsmarkt
**BAAN
IN DE BUURT**
www.baanindebuurt.nl

 Audi
Specialist
**Auto Strijder
Zandvoort**
Tel: 023 - 57 14565 www.autostrijder.nl

Fotologisch
FOTO MENNO GORTER
Analoog én Digitaal, Menno kan het allemaal
ga je naar
Grote Krocht 26 • Zandvoort

 TJADE PETRI
Werfstraat 9, 2021 BP Haarlem tel: 023-5274974
Tegen inlevering van uw
kerstboom
ontvangt u van 28 december t/m 7 januari
20% korting*
op: Sikkens en flexa, raambekleding,
gordijnen, tapijt, novilon en Marmoleum.
*vraag naar de voorwaarden

Verzilver uw goud!
Inkoop van goud, zilver en munten

 goudwisselkantoor

Schoterweg 82
2021 HP Haarlem
T 023-5266096

Open: di. t/m za. 09.30 - 17.00 uur
www.goudwisselkantoor.nl

VUURWERK!
VERKOOP 29/30/31 DECEMBER. WWW.VUURWERKDEPOT.NL

KERST SALE

40% KORTING OP ALLE KERSTARTIKELEN OP=OP

www.intratuincruquius.nl

Intratuin Cruquius Spaarneweg 251

Woonboulevard Cruquius 023-5101515 Donderdag en vrijdag koopavond

Vervolg van voorpagina: Geschokte reacties op hek bij Groot Bentveld

Joodse omwonende: "Maar mijn vader heeft daar gezeten, dat heeft ons leven getekend"

BENTVELD/ZANDVOORT - Wij vroegen om reacties op de bouwplannen aan omwonenden en de Joodse gemeenschap. Aan de gemeente Zandvoort vroegen we waarom er voor dit kunstwerk een vergunning werd afgegeven.

door Ruud Vader

De omwonenden zijn geschokt. Gerard Post namens een aantal burens: "Wij voelen ons misleid door de heer Bakker. In zijn brieven over het hekwerk stond niets over de mogelijk controversiële aard ervan. Er stond alleen in wanneer de aanleg zou beginnen en dat het beton voor het fundament met een slang door onze laan zou worden aangevoerd. De referenties naar de Holocaust zullen zonder twijfel de overlevenden en hun naasten zeer kwetsen. Het kunstwerk komt weliswaar op het grondgebied van Groot Bentveld, maar zal duidelijk te zien zijn in onze laan en in de Merellaan in Aerdenhout. Een ieder die bij ons in de laan komt zal ongeraagd geconfronteerd en gechoqueerd raken bij het zien van het kunstwerk."

Gaan de omwonenden nog actie ondernemen? Post: "Wij hebben burgemeester Meijer van Zandvoort al gevraagd om te onderzoeken of de toestemming niet op oneigenlijke gronden is verleend. Wij hebben hem ook dringend verzocht om de verleende vergunning terug te draaien." De burgemeester laat er geen gras over groeien en voert op vrijdag 23 december meteen gesprekken met de heer Bakker en met de omwonenden. Aansluitend last hij een persconferentie in (zie hieronder bij Zandvoort).

Ruben Vis van het Nederlands Israelitisch Kerkgenootschap kent de discussie en maakt korte metten met het kunstwerk: "Er zullen misschien wel argumenten spelen in de sfeer van vrijheid van meningsuiting, maar het is duidelijk dat wij een Buchenwald hek aan of bij openbaar terrein op de meest grondige manier afwijzen." Rabbijn Shmuel Spiero van Haarlem is het daarmee eens: "Het is onvoorstelbaar wat er

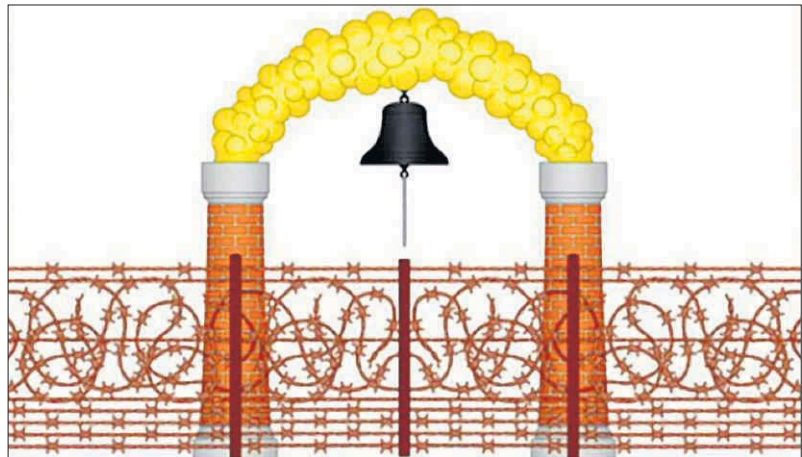
Burgemeester Niek Meijer toont tijdens de persconferentie het ontwerp waarvoor de gemeente Zandvoort een vergunning heeft verleend (Foto: www.ovm-fotografie.nl).

hier gebeurt. Dit ligt voor alle Joden erg gevoelig, maar natuurlijk vooral voor hen die Buchenwald hebben overleefd en voor hun familieleden. Dat ze dit nog mee moeten maken. Waarom de gemeente Zandvoort hier vergunning voor heeft gegeven is niet te vatten."

Inmiddels heeft ook Ronny Naftaniel, directeur van het Centrum voor Informatie en Documentatie Israël (CIDI) opgeroepen tot een bouwstop en het verwijderen van al geplaatste delen. Behalve het fundament zijn die er nog niet, zoals op de foto op de voorpagina te zien is. Een Joodse buur reageert emotioneel: "Ik ben zelf te jong voor eigen herinneringen aan Buchenwald, maar mijn vader heeft daar gezeten en dat heeft ons leven getekend. Ik vind het een schande dat ik nu in mijn eigen woonomgeving hiermee wordt geconfronteerd. Het lijkt wel of de geschiedenis zich herhaalt, want Zandvoort was in de oorlog ook erg anti-Joods."

Gemeente Zandvoort

Zandvoort bevestigt dat op 11 juni 2010 een vergunning is afgegeven

Ontwerpers Job Smeets en Nynke Tynagel onthulden op 6 december hun plannen om het bouwsel te maken in het televisieprogramma De Wereld Draait Door (Publiciteitsfoto). ●

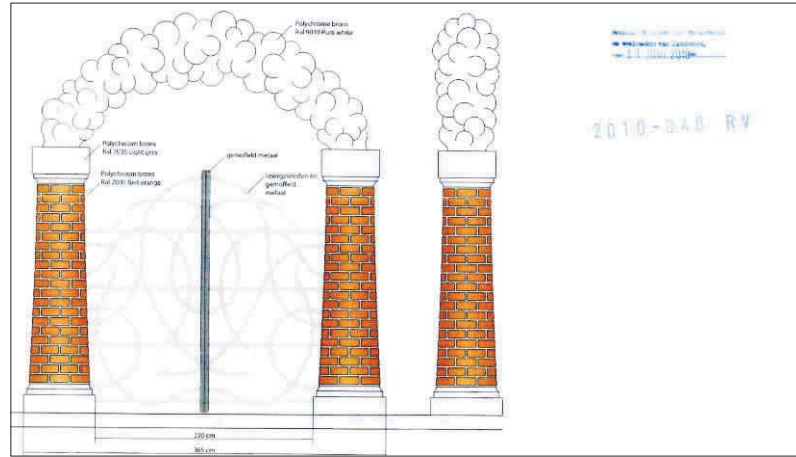
De dorpsomroeper zwijgt: todat duidelijk is dat hek er niet komt

ZANDVOORT - De Zandvoortse dorpsomroeper Gerard Kuijper zal voorlopig niet in die hoedangheid in het openbaar verschijnen. Dat meldt Kuijper op zijn Facebookpagina naar aanleiding van de plannen rond het hek in Bentveld. "In mijn naaste omgeving zijn er in die verschrikkelijke tijd meerdere zaken voorgevallen, dat ik zelfs niet naar beelden van die tijd kan kijken. Ik moet er

voor het plaatsen van 'een kunstwerk' (Een bouwwerk, geen gebouw zijnde en dat er uitziet als een poort, maar niet als zodanig functioneert). Volgens de bouwvoorschriften mag dit maximaal één meter hoog zijn. In dit geval gaat het om een bouwsel van vier meter hoog en daar geeft de gemeente ontheffing voor: "Omdat

niet aan denken, dat ik straks door Bentveld wandel of fiets en dat ik dan geconfronteerd word met een hekwerk, die mijn gedachten weer confronteren met die tijd", aldus Kuijper. "Totdat duidelijk is, dat dat hek er niet en nooit op een zodanige wijze komt zal ik niet in de functie van Dorpsomroeper der gemeente Zandvoort op enigerlei wijze als zodanig ergens aanwezig zijn." ●

vier meter in deze omgeving passend is." De vergunning is verleend op basis van een tekening waarop wel de twee schoorstenen, de rook en gevlochten ijzerdraad te zien zijn, maar geen prikkeldraad, geen klok en geen inscriptie. Gevraagd naar het ontwerp zoals dat in DWDD was getoond verklaarde

De gemeente Zandvoort heeft op 11 juni 2010 een vergunning afgegeven voor het hekwerk, waarop echter de bel met de tekst ontbreekt (Publiciteitsfoto). ●

de heer Bakker dat de ontwerpers er zonder zijn medeweten een eigen extra duiding aan hebben gegeven, aldus burgemeester Niek Meijer tijdens de persconferentie. Wat er gebouwd gaat worden zal, volgens Bakker, in overeenstemming zijn met de tekening die zich bij de vergunningaanvraag bevond. Voor de omwonenden is dat niet genoeg. Erik Haverkorn (van Haarlemsbouwplannen.nl, -red.) stelt: "Het kwaad is nu al geschied. Door de publiciteit die Studio Job zocht en kreeg, blijft het kunstwerk ook zonder de klok en het prikkeldraad, geassocieerd met Buchenwald."

Meijer erkent dat mensen deze associatie kunnen hebben, maar stelt ook dat het een ieder vrij staat om op eigen terrein kunstwerken te plaatsen, of die nou mooi, lelijk of afstotelijk worden gevonden. Na aandringen van de omwonenden is hij wel bereid te laten onderzoeken of er argumenten kunnen zijn om de vergunning alsnog in te trekken. Na de persconferentie ontkent ontwerper Job Smeets per e-mail dat Bakker bovenstaande verklaring aan de burgemeester heeft gegeven, maar betuigt ook spijt over alle commotie: "Wij vinden het afschuwelijk wat er allemaal gebeurt." Meijer wil in januari met betrokkenen overleggen hoe het verder moet met de plannen.

Holocaust

Een paar uur na de persconferentie stelt burgemeester Meijer in het nieuwsbulletin van RTV-NH dat: "Kunst vaak ingewikkeld te interpreteren is, dat het beelden oproept, die controversieel kunnen overkomen. Het gaat hier om een controversieel kunstwerk dat echter niet identiek is aan het kunstwerk dat in DWDD is getoond." Ontwerper Smeets geeft al op 19 december op internet een aanwijzing bij het interpreteren van deze kunst: "Deze werken (...) verwijzen onder andere naar de Holocaust periode. Zonder twijfel de meest vreselijke, afschuwelijke en angst-aanjagende periode uit de recente geschiedenis van Europa."

Daarmee valt volgens omwonenden niet meer te ontkennen dat het kunstwerk ook zonder bel en prikkeldraad voor altijd aan het kamp Buchenwald zal blijven herinneren, want zo was het bedoeld. Tegen die achtergrond vinden ze het teleurstellend dat Meijer veel begrip heeft voor de vrijheid om kunst naar eigen inzicht te interpreteren, maar weinig empathie toont naar slachtoffers van de Jodenvervolgingen. Liever zagen ze dat de burgers van Bentveld en omstreken door middel van een bouwstop in bescherming worden genomen tegen plaatsing van dit kunstwerk dat: "vanaf het begin bedoeld was om te provoceren en te kwetsen." ●

Vervolg van voorpagina

Het zal toch niet?

Een paar maanden voor de DWDD uitzending, eind augustus, krijgen bewoners van de Taxuslaan van Jack Bakker, eigenaar van Groot Bentveld, een brief met technische bijzonderheden over de plaatsing van een hek. Daar heeft de gemeente Zandvoort een jaar eerder vergunning voor verleend. In die brief staat ook dat het om een ontwerp gaat van Job Smeets en Nynke Tynagel, maar er

gaan dan nog geen alarmbellen af. Dat wordt anders door de uitzending van DWDD: "Het Buchenwald hek zal toch niet in onze laan worden geplaatst", vragen kijkers daar zich af.

Wij vragen het aan de landgoedeigenaar en aan studio Job. De eerste reageert niet. Niet op een brief, niet op een e-mail en niet op een telefoontje naar zijn advocaat. Studio Job reageert wel. Ontwerper Job Smeets

doet dat in eerste instantie vriendelijk. Hij stelt het op prijs dat hij in het kader van hoor en wederhoor de kans krijgt om zijn mening te geven. Die zal hij snel sturen. Dan komt een dag later een tweede e-mail van zijn studio, deze keer kennelijk van een jurist. Die meldt: "De verzamelaar en Studio Job zijn niet bereid om commentaar te geven. Studio Job geeft geen toestemming voor afbeeldingen van ons werk en we beroepen ons op ons auteursrecht. Dit geldt ook voor beelden uitgezonden door De Wereld Draait Door (beeld-

recht). Tevens mogen de naam van de verzamelaar en Studio Job niet worden vermeld wegens privacy en copyright redenen. Als onze rechten worden geschonden zullen wij juridische stappen ondernemen."

Het is een merkwaardige reactie die weinig hout snijdt. Dat studio Job geen commentaar wil geven is opmerkelijk na optredens in diverse media. Daarin werd wél uitvoerig commentaar gegeven. Dat de heer Bakker geen commentaar wil geven nemen we voor kennisgeving aan, maar eigenlijk verwachten we dat

hij ons dat zelf ook wel kan melden. Dat hij Studio Job heeft gemachtigd namens hem op te treden is niet gesteld en niet aangetoond. De strekking van de e-mail is duidelijk: men wil geen verdere publiciteit over dit onderwerp. Maar dat is niet meer tegen te houden, zeker niet waar het deze krant betreft. Je wilt toch niet kennis nemen van een Buchenwald 'kunstwerk' in je achtertuin en er dan verder maar het zwijgen toe doen. Voor diverse reacties op het 'kunstwerk' zie elders op deze pagina. ●